

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Серія «Наука»

«ЛІКИ – ЛЮДИНІ»

Матеріали VII Міжнародної
науково-практичної конференції

21-22 березня 2024 року
м. Харків

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ
№ 593 від 11 грудня 2024 року*

Харків
НФаУ
2024

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
KHARKIV CITY COUNCIL OF KHARKIV REGION
DEPARTMENT OF HEALTHCARE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY

«MEDICINES FOR HUMANS»
Materials of the VII International
Scientific and Practical Conference

21-22 March 2024
Kharkiv

Registration certificate UkrISTEI
№ 593 dated December 11, 2023

Kharkiv
NUPh
2024

Редакційна колегія:

Головний редактор – проф. І. М. Владимірова

Заступник головного редактора – проф. І. В. Кіреєв

Члени редакційної колегії: доц. Н. В. Жаботинська, доц. О. О. Рябова, К. В. Цеменко, Л. М. Мовчан, І. В. Боцула

«Ліки – людині»: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 березня 2024 року) – Х. : НФаУ, 2024. – 324 с.

Збірник містить тези доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції «Ліки – людині», де розглядаються проблеми фармакоterapiї захворювань людини, наводяться результати експериментальних та клінічних досліджень, аспекти вивчення й упровадження нових лікарських засобів, доклінічні фармакологічні дослідження біологічно активних речовин природного і синтетичного походження. Наведено також праці, присвячені особливостям викладання медико-біологічних і клінічних дисциплін у закладах вищої освіти.

Видання розраховано на широке коло наукових і практичних працівників медицини і фармації.

Відповідальність за зміст наведених матеріалів несуть автори.

Editorial board:

The editor-in-chief - prof. I. M. Vladimirova

Deputy Editor-in-Chief - prof. I. V. Kireyev

Members of the editorial board: ass. prof. N. V. Zhabotynska, ass. prof. O. O. Ryabova, K. V. Tsemenko, L. M. Movchan, I. V. Botsula

«Medicines for humans. Modern issues of pharmacotherapy and drugs prescription»: materials VII International. scientific-practical conf. (March 21-22, 2024) - Kh. : NUPh, 2024. - 324 p.

The collection contains abstracts of the VII International Scientific and Practical Conference «Medicines for humans. Modern issues of pharmacotherapy and drugs prescription», which deals with the problems of pharmacotherapy of human diseases, presents the results of experimental and clinical studies, aspects of study and implementation of new drugs, preclinical pharmacological studies of biologically active substances of natural and synthetic origin. There are also works devoted to the peculiarities of teaching medical-biological and clinical disciplines in higher education institutions.

The publication is designed for a wide range of scientific and practical workers in medicine and pharmacy.

The authors are responsible for the content of these materials.

Ессенціалє Н показали, що за даних умов експерименту він має чіткий гепатопротекторний ефект, що реалізується скоріш за все не стільки за рахунок мембраностабілізуючих властивостей фосфоліпідів, скільки в результаті полегшення регенерації гепатоцитів.

ДОСЛІДЖЕННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ПІВДНЯ УКРАЇНИ ПРОТИ ОРАЛЬНИХ ПАТОГЕНІВ

Богату С.І.^{1,2}, Рожковський В.Я.¹, Гюнтер С.²

¹Одеський національний медичний університет, Одеса, Україна

²Університет Грайфсвальду, Грайфсвальд, Німеччина

За оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я захворюваннями порожнини рота страждають 3,5 млрд людей. За даними *The Global Burden of Disease Study 2019* на карієс постійних зубів страждає 2 млрд людей, тоді як захворювання пародонта вражають близько 1 млрд людей по всьому світі. На жаль, ця статистика з кожним роком лише погіршується. При цьому захворювання порожнини рота можуть обтяжувати перебіг загальносоматичних хвороб, погіршувати якість життя пацієнтів, впливати на їх соціальне життя.

Одним із головних етіологічних факторів карієсу зубів є бактерія *Streptococcus mutans*, а захворювань пародонта – бактерія «червоного комплексу» *Porphyromonas gingivalis*. Тому актуальним є пошук та дослідження нових речовин, які б чинили виражений антибактеріальний ефект. Перспективними для пошуку в даному аспекті є лікарські рослини (ЛР), біологічно активні речовини (БАР) яких можуть проявляти широкий спектр фармакологічної активності. Останні дослідження показують, що фітопрепарати можуть бути запропоновані як додаткові лікарські засоби у комплексному лікуванні карієсу та захворювань пародонта або як альтернатива хімічно синтезованим лікарським засобам, на відміну від яких, фітопрепарати мають низьку токсичність, комплексну дію та можливість використання протягом тривалого часу без виражених побічних ефектів та звикання.

Метою роботи було вивчення антибактеріальної активності вибраних рослин півдня України проти оральних патогенів (*Streptococcus mutans*, *Porphyromonas gingivalis*) *in vitro*.

Для вивчення антибактеріальної активності було обрано 5 лікарських рослин, що найчастіше застосовуються для лікування стоматологічних захворювань в офіційній та народній медицині – *Quercus robur* (кора),

Robinia pseudoacacia (квітки), *Juniperus communis* (плоду), *Rheum palmatum* (корінь), *Juglans regia* (листя).

В якості екстрагента використовували метанол, етанол та воду дистильовану.

Всі речовини були протестовані щодо їх антибактеріальної активності проти *S.mutans* та *P.gingivalis* шляхом проведення диско-дифузійного тесту. Диско-дифузійний тест виконували наступним чином. Тестові диски (діаметр 6 мм) просочували 1 мг екстракту досліджуваної рослини шляхом переноса 20 мкл екстракту (5 мг на 100 мкл розчинника). Тестові диски тримали впродовж 24 годин для випарювання розчинника. В якості контролю використовували тестові диски, просочені такою ж кількістю відповідного розчинника. Окремо готували чашки Петрі з відповідним поживним середовищем та інокулят бактерій. Після пересіювання бактерій в чашки Петрі просякнуті тестові диски наносили на агар.

Потім чашки Петрі з *S.mutans* інкубували впродовж 24 годин при t 37 °C в CO₂-вмісному боксі, чашки Петрі з *P.gingivalis* інкубували довше – впродовж 6-7 діб при t 37 °C в анаеробному боксі; після чого замірювали зону затримки росту бактерій. Кількість повторів становила 3 рази.

За результатами диско-дифузійного тесту отримали наступні дані. Середнє значення затримки росту (мм) бактерії *S.mutans* для метанольних екстрактів досліджуваних рослин становило: для всіх рослин, окрім *Rheum palmatum*, 6 ± 0 , тоді як для *Rheum palmatum* – 12 ± 1 . Середнє значення затримки росту бактерії *S.mutans* для етанольних екстрактів досліджуваних рослин становило: *Quercus robur* – 13 ± 1 , *Robinia pseudoacacia* – 6 ± 0 , *Juniperus communis* – 6 ± 0 , *Rheum palmatum* – 22 ± 2 , *Juglans regia* – 6 ± 0 . Середнє значення затримки росту бактерії *S.mutans* для водних екстрактів досліджуваних рослин становило: *Quercus robur* – 8 ± 0 , *Robinia pseudoacacia* – 6 ± 0 , *Juniperus communis* – 6 ± 0 , *Rheum palmatum* – 10 ± 1 , *Juglans regia* – 14 ± 1 .

Середнє значення затримки росту (мм) бактерії *P.gingivalis* для метанольних екстрактів досліджуваних рослин становило: *Quercus robur* – 6 ± 0 , *Robinia pseudoacacia* – 10 ± 0 , *Juniperus communis* – 6 ± 0 , *Rheum palmatum* – 10 ± 1 , *Juglans regia* – 14 ± 0 . Середнє значення затримки росту бактерії *P.gingivalis* для етанольних екстрактів досліджуваних рослин становило: *Quercus robur* – 8 ± 1 , *Robinia pseudoacacia* – 12 ± 0 , *Juniperus communis* – 6 ± 0 , *Rheum palmatum* – 13 ± 1 , *Juglans regia* – 10 ± 1 . Середнє значення затримки росту бактерії *P.gingivalis* для водних екстрактів досліджуваних рослин становило: *Quercus robur* – 8 ± 0 , *Robinia pseudoacacia* – 10 ± 0 , *Juniperus communis* – 6 ± 0 , *Rheum palmatum* – 15 ± 0 , *Juglans regia* – 12 ± 1 .

Отже, найбільш виражену антибактеріальну активність проти бактерії *S.mutans* проявляють етанольний та водний екстракти *Quercus robur* та *Rheum palmatum*, проти бактерії *P.gingivalis* антибактеріальну активність проявляють метанольний, етанольний та водний екстракти *Robinia pseudoacacia*, *Rheum palmatum* та *Juglans regia*.

Перспективи подальших досліджень пов'язані із вивченням антибіоплівкової активності екстрактів досліджуваних лікарських рослин зі створенням у майбутньому лікувально-профілактичного засобу для порожнини рота.

АНТИМІКРОБНА АКТИВНІСТЬ 1-[4-(1,1,3,3-ТЕТРАМЕТИЛБУТИЛ)ФЕНІКСИ}-3-[N-БЕНЗИЛ-4-МЕТИЛПІПЕРИДИНІЙ) -2-ПРОПАНОЛУ ХЛОРИДУ, НАНЕСЕНОГО НА ПОЛІПРОПІЛЕНОВУ СІТКУ

Бойко І. О.¹, Івженко О. К.,² Вринчану Н. О.¹, Ніженковська І. В.²,
Гуменюк Н. І.,¹ Короткий Ю. В.³

¹ ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України, м. Київ, Україна

² Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

³ Інститут органічної хімії НАН України

Нині у відновлювальній хірургії застосовуються медичні девайси, виготовлені на основі матеріалів, що не розкладаються (силікон, поліпропілен, спінений політетрафторетилен), а також біорозкладні полімери, зокрема імплантати та тривимірні каркаси для тканинної інженерії. Важливим аспектом у використанні цих засобів медичного призначення є ризик інфікування, утворення біоплівки, що призводить до певних соціально-економічних наслідків. Особливо актуалізує цю проблему розвиток інфекцій, що спричиняють антибіотикорезистентні штами мікроорганізмів, серед яких *Pseudomonas aeruginosa*, віднесений до групи ESKAPE. Зниження чутливості патогенів до дії антимікробних препаратів потребує пошуку шляхів підвищення ефективності антимікробної хіміотерапії та антибіотикопротекції.

Для з'ясування перспективності та доцільності створення засобу медичного призначення з антисептичними властивостями для запобігання інфікування місця оперативного втручання, були проведені експерименти з нанесенням похідного арилаліфатичних аміноспиртів – 1-[4-(1,1,3,3-тетраметилбутил)фенікси}-3-[N-бензил-4-метилпіперидиній) -2-пропанолу хлориду на біологічно інертну поліпропіленову медичну сітку РРМ 601 6x11см

НА ОСНОВІ ЕССЕНЦІАЛЬНИХ ФОСФОЛІПІДІВ НА МОДЕЛІ ТОКСИЧНОГО ГЕПАТИТУ	116
Богату С.І., Рожковський В.Я., Гюнтер С. ДОСЛІДЖЕННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ПІВДНЯ УКРАЇНИ ПРОТИ ОРАЛЬНИХ ПАТОГЕНІВ	119
Бойко І. О., Івженко О. К., Вринчану Н.О., Ніженковська І.В. , Гуменюк Н.І., Короткий Ю.В. АНТИМІКРОБНА АКТИВНІСТЬ 1-[4-(1,1,3,3-ТЕТРАМЕТИЛБУТИЛ)ФЕНІКСИ}-3-[N-БЕНЗИЛ-4-МЕТИЛПІПЕРИДИНІЙ) -2-ПРОПАНОЛУ ХЛОРИДУ, НАНЕСЕНОГО НА ПОЛІПРОПІЛЕНОВУ СІТКУ	121
Бойко Ю.О., Найда В.О., Мартинова О.Б., Смурага В.О., Ворона Д.О. КОМБІНОВАНА М'ЯКА ЛІКАРСЬКА ФОРМА З ПРОТИЗАПАЛЬНОЮ ТА ПРОТИМІКРОБНОЮ ДІЄЮ	123
Бородиня А.В., Таран А.В., Іванова А.Д. НЕЙРОТРОПНІ ВЛАСТИВОСТІ ВІТАНІ СНОДІЙНОЇ(WITHANIA SOMNIFERA)	124
Браславська О. І., Приступа Б.В., Герасимюк Н.В. ФІТОХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СИРОВИНИ СМОРОДИНИ ЧОРНОЇ (RIBES NIGRUM L.)	127
Британова Т. С. ЗАГАЛЬНА <i>IN SILICO</i> ОЦІНКА ФАРМАКОЛОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ 3,5-ДИМЕТИЛ-4-(3-(5-НІТРОФУРАН-2-ІЛ)АЛІЛДЕНАМІНО)-1-АЛКІЛ-1,2,4-ТРИАЗОЛІЯ ГАЛОГЕНІДІВ	128
Бурлака І.С. ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ СПЛУК EUTERPE OLERACEA.....	129
Васильченко В.С. ОНОВЛЕНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ МОЗ УКРАЇНИ ЩОДО ЕТАПНОСТІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОРАНЕНИМ ТА ТРАВМОВАНИМ	130
Ващенко К.Ф., Островська Н.В. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ АКТИВНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ІНГРЕДІЄНТІВ НОВОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ ДЛЯ МІСЦЕВОГО ЛІКУВАННЯ КСЕРОДЕРМІЇ. 131	
Гладких Ф.В. ВМІСТ ПРОСТАГЛАНДИНУ E2 НА ТЛІ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗКЛІТИННИХ КРІОКОНСЕРВОВАНИХ БІОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ ПРИ АД'ЮВАНТНОМУ АРТРИТІ У ЩУРІВ	133
Горбань І.І., Микиєвич Н.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ КОРЕКЦІЇ КАРБАЦЕТАМУ ЗА УМОВ ГОСТРОЇ КРОВОВТРАТИ, УСКЛАДНЕНОЇ ШЕМІЄЮ-РЕПЕРФУЗІЄЮ КІНЦІВКИ	134
Городнича О.Ю. КЛІНІКО-ФАРМАЦЕВТИЧНА ТА ФАРМАКОЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕТІОТРОПНОЇ ТЕРАПІЇ ПСЕВДОМЕМБРАНОЗНОГО КОЛІТУ	135